

V I Lenin

Politiska anteckningar

Chauvinisterna arbetar för fullt. Frenetiskt sprides rykten om att japanerna rustar, att de koncentrerat 600 bataljoner i Manchuriet för överfall på Ryssland. Turkiet påstås energiskt rusta sig för att redan i vår förklara krig mot Ryssland. I Kaukasien, heter det, förberedes ett uppror med skilsmässa från Ryssland som målsättning (nu fattas bara att man börjar skria om polackernas planer!). Hetsen mot Finland underblåses med skepparhistorier om att det rustar sig. Det bedrivs en ursinnig kampanj mot Österrike med anledning av att en järnväg bygges i Bosnien. Pressen i Ryssland skärper angreppen mot Tyskland, som påstås hetsa Turkiet mot Ryssland. Kampanjen bedrivs inte endast i den ryska utan också i den franska pressen – att denna mutats av den ryska regeringen erinrade en socialdemokrat nyligen så lägligt om i duman.

Den allvarliga borgerliga pressen i väster vägrar inse att hela denna kampanj är ett fantasi-foster av tidningsmännen eller ett geschäft av sensationslystna personer. Nej, det är tydligt, att från ”de styrande kretsarna” – läs: den ärkereaktionära tsarregeringen eller en hemlig hovklick i stil med den beryktade ”stjärnkammaren” – utgår en fullt bestämd paroll, att man fullföljer en viss systematisk ”linje” och har slagit in på en viss ”ny kurs”. Utlandspressen spårar en direkt förbindelse mellan denna chauvinistiska kampanj och det faktum, att dumautskottet för det statliga försvaret stängts för alla dumaledamöter som inte tillhör detsamma, d. y. s. inte endast för de revolutionära partierna utan också för kadeterna; det säges rent av att den ryska regeringen, för att sätta kronan på sitt förakt för ”konstitutionalismen”, har för avsikt att begära anslag för militära förstärkningar vid gränsen – inte av hela duman utan endast av utskottet, som består av ärkereaktionärer och oktobrister.

Här är ett par citat ur europeiska tidningar, som ingalunda är socialistiska och inte kan misstänkas för optimism beträffande den ryska revolutionen:

De tyska segrarna över Frankrike (år 1870) eldade, som Bismarck en gång anmärkte, de ryska militärernas ärelystnad, och de grep också efter krigslagar. Av politiska, religiösa och historiska skäl syntes dem Turkiet vara ett särskilt lämpligt objekt för detta ändamål (kriget med Turkiet 1877-78). Synbarligen hyllas i samma åsikt även nu av vissa kretsar i Ryssland, vilka glömt lärdomarna från det japanska kriget och saknar förståelse för landets sanna behov. Eftersom det inte längre finns några 'bröder' att befria på Balkanhalvön, så måste man uppfinna andra medel för att påverka den ryska allmänna opinionen. Och dessa medel är, sanningen att säga, ännu klumpigare än de som kom Mill användning den gången: man vill framställa saken så, som om å Ryssland vore inringat av inre och yttre fiender.

De styrande kretsarna i Ryssland vill försöka stärka sin ställning med hjälp av de gamla medlen, nämligen att med våld undertrycka frihetsrörelsen inom landet och leda bort folkets uppmärksamhet från det bedrövliga inre läget genom att väcka till liv nationalistiska känslor och framkalla diplomatiska konflikter, vilkas följder ingen kan förutse.

Vilken betydelse har då denna nya chauvinistiska linje i det kontrarevolutionära självhärskardörets politik? Efter Tsushima och Mukden kan endast personer, som slutgiltigt håller på att förlora fotfästet, ge sig in på en sådan politik. Trots alla ansträngningar har erfarenheterna från två års reaktion *inte skapat* något som helst pålitligt stöd inom landet åt det ärkereaktionära självhärskardömet och inte heller några nya klasselement, som vore i stånd att i *ekonomiskt* avseende förnya självhärskardömet. Och *utan detta* förmår inga grymheter, inget raseri från kontrarevolutionens sida upprätthålla Rysslands nuvarande politiska system.

Det står klart för Stolypin, de ärkereaktionära godsägarna och oktobristerna, att de inte kan hålla sig kvar vid makten utan att skapa sig nya klassmässiga stöd. Härav deras politik, som

går ut på att fullständigt ruinera bönderna, att med våldsmedel slå sönder byalagen för att *till varje pris* röja väg för kapitalismen i jordbruket. De ryska liberalerna, de mest lärda, mest bildade, mest ”humana” bland dem – i still med professorerna i Russkie Vedomosti – visar sig i detta avseende vara ojämförligt mycket dummare än stolypinmännen. ”Det vore inte alls förvånande”, skriver ledarskribenten i nämnda tidning för den 1 februari, ”om exempelvis vid avgörandet av de provisoriska novemberbestämmelsernas öde gårdagens byalagsanhängare och slavofiler kommer att stödja regeringens försök att radera byalaget genom att överföra jorden i de enskilda gårdsägarnas privatägo ... Man kan även tänka sig, att de försvarsändamål, som är gemensamma för dumans konservativa majoritet och för regeringen, kommer att förestäva både den förra och den senare t. o. m. mera aggressiva åtgärder än de ryktbara ukaserna av 1906 ... Bilden är sannerligen förvånande: den konservativa regeringen förbereder med bistånd av de konservativa partiernas representanter en radikal reform av agrarförhållandena, vilka minst av allt underkastar sig tvära omvälvningar, och den beslutar sig för en så radikal åtgärd på grund av abstrakta överväganden beträffande den ena äganderättsformens företräden framför den andra.”

Vakna upp, herr professor! Skaka av er den antikerade narodnismens arkivdamm och se, vad två års revolution har åstadkommit. Stolypin besegrade er inte bara genom fysisk kraft utan också därigenom, att han riktigt insåg den ekonomiska utvecklingens mest praktiska behov, nödvändigheten av att med våld slå sönder den gamla formen för jordinnehavet. Det stora ”framsteg”, som revolutionen redan oåterkalleligt genomfört, består i att det ärkeraktionära självhärskardömet, som tidigare kunde stödja sig på de medeltida formerna för jordinnehavet, numera är *tvunget*, absolut och oåterkalleligt tvunget att i febril hast arbeta på att förstöra dem. Ty det har förstått, att om inte de gamla agrarförhållandena *slås sönder*, så *kan det inte finnas någon utväg* ur den motsättning, som ger den djupaste förklaringen till den ryska revolutionen, nämligen en ytterst efterbliven form för jordinnehavet och en ytterst okultiverad landsbygd å ena sidan och å den andra en högst avancerad industri- och finanskapitalism!

Ni är således för den stolypinska agrarlagstiftningen? – kommer narodnikerna med fasa att fråga oss. Ah nej! Lugna er! Vi är avgjort mot *alla* former för det gamla jordinnehavet i Ryssland, både godsens och böndernas privatlotter. Vi är avgjort för att detta ruttna och multnande gamla, som förgiftar allt nytt, nedbrytes med våld – vi är för en borgerlig *nationalisering* av jorden såsom den enda konsekventa parollen för den borgerliga revolutionen, såsom den enda praktiska åtgärd, vilken riktar hela den historiskt nödvändiga omvälvningens udd mot godsägarna och främjar uppkomsten av fria jordbrukare bland bondemassan.

Den ryska borgerliga revolutionens särdrag består i att både de ärkeraktionära samt bönderna och arbetarna bedriver en revolutionär politik i revolutionens huvudfråga, agrarfrågan. De liberala advokaterna och professorerna förfäktar däremot något som är absolut livlöst, absurt och utopiskt: försoning mellan två motsatta, varandra uteslutande metoder för att *bryta ned* det föråldrade, och därtill en sådan försoning som överhuvud taget skulle utesluta ett nedbrytande. Antingen seger för bondeupproret och fullständigt nedbrytande av den gamla formen för jordinnehavet till förmån för ett genom revolutionen förnyat bondestånd, d. v. s. konfiskering av godsägarjorden och republik. Eller ett stolypinskt nedbrytande, som också förnyar, faktiskt förnyar det gamla jordinnehavet och anpassar det till de kapitalistiska förhållandena, men bara helt och hållet i godsägarnas intresse, till priset av bondemassans ytterliga ruiner, dess våldsamma bortdrivande från landsbygden, avhysning och sväldöd samt utrotande av bondeungdomens hela blomma genom fängelse, förvisning, arkebuseringar och tortyr. Det är inte lätt för en minoritet att fullfölja en sådan politik gentemot majoriteten, men ekonomiskt sett är den inte omöjlig. Vi måste hjälpa folket att klart inse detta. Men försöket att med hjälp av en prudentlig reform, fredligt och utan våld, ta sig ut ur den ytterligt

tilltrasslade härva av medeltida motsättningar, som är produkten av sekellång rysk historia, det är den stupidaste dröm, som endast förbenade ”män i fodral” kan hysa. Den ekonomiska nödvändigheten kräver ovillkorligen och kommer ovillkorligen att genomföra en ytterst ”tvär omvälvning” i Rysslands agrarförhållanden. Den historiska frågan är bara, huruvida den skall genomföras av godsägarna, ledda av tsaren och Stolypin, eller av bondemassorna under proletariats ledning.

”Sammanslutning av oppositionen” – det är frågan för dagen i den ryska politiska pressen. Det polisiära stolypinorganet Rossijska jublar: ”Sammanslutning? Således är kadeterna också revolutionärer; buss på kadeterna!” Kadettidningen Retj, helt genomsyrad av ämbetsmannalivet att visa, att kadeterna kan vara lika moderata som oktobristerna, sätter upp en tillgjort förolämpad min och gjuter strömmar av ”moralisk” indignation över de samvetslösa försöken att beskylla den för revolutionär inställning och förklarar: Vi skulle givetvis välkomna en sammanslutning av oppositionen, men denna sammanslutning måste vara en rörelse ”från vänster till höger” (ledaren den 2 februari). ”Vi har erfarenhet av politiska misstag och besvikelser. När en opposition sammansluter sig, sker det naturligtvis på basis av minimiprogrammet hos det mest moderata av de partier, som tillhör den.”

Detta program är alldeles klart: den borgerliga liberalismens hegemoni, det är mitt villkor, säger kadeterna – på samma sätt som Falloux 1871 svarade Thiers, då denne anhöll om hans bistånd: monarki, det är mitt villkor.

Tidningen Stolitjnaja Potjta har insett, att det är opassande och genant att säga sådana saker rent ut och är därför ”inte ense” med Retj, den avfärdar det hela med vaga antydningar om ”föroktoberstämningen” (den fördömda censuren hindrar ett klart politiskt program!) och inbjuder i själva verket till en kohandel. Retj, menar den, vill ha ledningen, revolutionärerna vill också ha ledningen (i den nya sammanslutningen), skulle jag då inte förtjäna arvode för ett hederligt mäklari!

”Sammanslutning” – vi sympatiserar varmt med denna paroll, särskilt då man härvid anspelar – låt vara endast anspelar! – på ”föroktoberstämningar”. Men historien upprepar sig inte, värda herrar politikusar. Och de lärdomar, som vi inhämtat av ”de tre årens historia”, kan ingen makt i världen utplåna ur de olika klassernas medvetande. Dessa lärdomar är ovanligt rika beträffande både sitt positiva innehåll (formerna, karaktären och betingelserna för segern för arbetarnas och böndernas masskamp 1905) och sitt negativa innehåll (de båda dumornas sammanbrott, d. v. s. författningsillusionernas och kadethegemonins sammanbrott).

Den som önskar systematiskt studera, begrunda och tillägna sig *dessa* lärdomar samt föra ut dem till massorna är välkommen, vi är helt och fullt för ”sammanslutning”, för sammanslutning till skoningslös kamp mot revolutionens renegater. Tycker ni inte om det? Då går våra vägar åt skilda håll.

Den gamla parollen från ”föroktobertiden” (”konstituerande församling”) är bra och vi skall inte stryka den (vi hoppas M-d-m i samlingsbandet Nasja Mysl inte tar illa upp!). Men den är inte tillräcklig. Den är för formell. I den saknas medvetandet om de akuta frågor, som livet ställer i praktiken. Vi skall komplettera den med de stora lärdomarna från de tre stora åren. Vårt ”miniprogram”, ”programmet för vår sammanslutning” är enkelt och klart: 1. konfiskation av all godsägarjord; 2. republik. För detta behöver vi en *sådan* konstituerande församling, som kan bemästra dessa uppgifter.

Historien om de två dumorna, kadetdumorna, har med utomordentlig påtaglighet visat, att den verkliga kamp som samhällskrafterna förde – denna kamp som inte alltid uppfattades, som inte alltid bröt fram till ytan men ständigt utövade ett utslagsgivande inflytande på alla stora politiska avgöranden och ständigt sopade bort som damm alla trollkonster, vilka framfördes

av naiva och svekligt förslagna men okunniga talesmän för ”konstitutionalismen” – att denna kamp helt och hållet rörde sig om de två av oss nämnda ”objekten”. Inte abstrakta teorier utan våra folkmassors reella kamperfarenheter under de reella förhållanden, som skapats av det ryska feodala självhärskardömet, har i praktiken visat oss att just dessa paroller är ofrånkomliga. De som är i stånd att tillägna sig dem uppmanar vi att ”marschera separat” och ”slå gemensamt”, slå den fiende som ödelägger Ryssland och berövar tusentals av Rysslands bästa människor livet.

”Med ett sådant sammanslutningsprogram kommer ni att stå ensamma.” Det är inte sant.

Läs talen av partilösa bönder i de två första dumorna, och ni skall få se att vårt sammanslutningsprogram endast formulerar deras önskningar, deras behov och de elementärt nödvändiga slutsatserna av dessa behov. Med dem som inte förstår, dessa behov – från och med kadeterna till Pesjehonov (han har också predikat ”sammanslutning” i Moskva, skriver man till oss därifrån) – med dem skall vi föra krig i ”sammanslutningens” namn.

Det kommer att bli ett hårdnackat krig. Vi visste hur vi skulle arbeta under de långa åren före revolutionen. Det var inte för ro skull man kallade oss de klippfasta. Socialdemokraterna har byggt upp ett proletärt parti, som inte kommer att förlora modet därför att den första väpnade anstormen misslyckades, inte tappa huvudet och inte låta sig förledas till äventyr. Detta parti går mot socialismen utan att binda sig självt eller sitt öde vid resultatet av den ena eller andra perioden i borgerliga revolutioner. Just därför är det också fritt från de borgerliga revolutionernas svaga sidor. Och detta proletära parti går segern tillmötes.

Proletarij nr 21, 26 (13) februari 1908.

V. I. Lenin, *Skrifter*, fjärde ryska uppl., b. 13, sid. 404-409.